

خردورزی در روزگار گسته‌پی

الیف شافاک

موسی صدرایی

www.ketab.ir

سرشناسنامه: شفق، الیف، ۱۹۷۱ - م. صدرایی، موسی ۱۳۳۸ -
عنوان و پدیدآور: خردورزی در روزگار گستبه‌پی / الیف شافاک
مشخصات نشر: رشت، فرهنگ ایلیا، ۱۴۰۰. مشخصات ظاهری: ۶۵ ص.
شابک: ۲ ۷۵۷ - ۱۹۰ - ۹۶۴ - ۹۷۸

یادداشت: عنوان اصلی: How to stay sane in an age of division, 2020.

موضوع: جامعه‌شناسی سیاسی موضوع: Political sociology
موضوع: روان‌شناسی اجتماعی موضوع: Social psychology
موضوع: مناقشات اجتماعی -- جنبه‌های روان‌شناسی
موضوع: Social conflict -- Psychological aspects
موضوع: اضطراب موضوع: Anxiety موضوع: زنان موضوع: Women
موضوع: کروید-۱۹ موضوع: COVID-19 Disease
شناسه افزوده: صدرایی نجفی، موسی، ۱۳۳۸، -، مترجم
ردیبلنکی کنگره: JAV۶ رده‌بندی دیوبی: ۲۰۶ / ۲
شماره کتابخانه ملی: ۸۷۰۱۵۲۲

چاپ نخست: بهار ۱۴۰۱

خردورزی در روزگار گستبه‌پی الیف شافاک ترجمه: موسی صدرایی

چاپ دوم: تابستان ۱۴۰۱
شمارگان: پانصد نسخه
شماره نشر: ۸۲۳
شابک: ۲ ۷۵۷ - ۱۹۰ - ۹۶۴ - ۹۷۸
نسخه‌پردازی و آماده‌سازی: کارگاه نشر فرهنگ ایلیا

نشر فرهنگ ایلیا؛ رشت، خیلان آزادگان جنب دیرستان بهشت، خیلان صفایی
تلفن: ۰۱۳-۳۳۳۴۴۷۳۲ شماره: ۴۹ کوچه حاتم، بیانی

- www.farhangeilia.ir
- nashre.farhange.ilia
- ✉ nashreilia@yahoo.com
- NFilia

همهی حقوق نشر این کتاب محفوظ است.

فهرست

۹	یادداشت مترجم
۱۳	خِرَدُورِزی در روزگار گسته بی
۲۵	سرخوردگی و سرگشتنگی
۴۷	اضطراب
۵۱	خشم
۵۷	بی تفاوتی
۶۱	اطلاعات، دانش، خِرَد

یادداشت مترجم

الیف شافاک در استراسبورگ، فرانسه در یک خانواده ترک به دنیا آمد. پس از طلاق والدینش به همراه مادرش مدتی در خانه مادر بزرگش زندگی کرد. این دوزن نقش پسرانی در شکل‌گیری شخصیت فمینیستی اش ایفا کردند. مادرش زنی تحصیل کرده، مسکولار و مدرن و مادر بزرگش زنی عامی و خرافاتی اما سرد و گرم چشیده و در فضای بهشت مردم‌سالار محله، درمانگر آلام همسایگانش بود. در نقوش ڈر فنجان قهوه، آینده را می‌دید. سرب را به اشکال عجیب و غریبی ذوب می‌کرد تا دفع حتمی خشم کند. برای درمان زگیل، کلماتی عربی به زبان می‌آورد. سیبی بر می‌داشت و به تعداد زگیل‌ها، خار گل سرخ در آن می‌نشاند. سپس با مرکب دایره‌ای دور آن می‌کشد. و عجیب آن که پس از مدتی زگیل‌ها و رُخ‌جوش‌ها محو می‌شدنند. مادر بزرگ راز درمانش را در دایره‌هایی می‌دانست که دور تادور زگیل می‌کشد. شافاک می‌گوید درس بزرگی که از مادر بزرگم گرفتم آن بود که اگر می‌خواهم چیزی را در زندگی نابود کنم، چه رُخ‌جوش باشد چه عیب و نقصی، و یا حتی روح انسانی، باید آن را درون حصاری سنگین محصور کنم تا خود بخشکد. ما همگی درون دایره‌هایی اجتماعی و

فرهنگی جا خوش کرده‌ایم. درون یک خانواده، ملت یا طبقه خاص، اگر ارتباط‌مان را با دنیای بیرون از دایره قطع کنیم و در خود آشنای‌مان عقب بنشینیم، به فرایند خشکیدن مجال بروز می‌دهیم. قوه تحلیل، قلب و انسانیت‌مان رو به زوال می‌گذارد. اگر دوستان‌مان، همسایگان‌مان، خویشان و دیگر کسانی که در این دایره‌اند شbahات‌هایمان را بتابانند، آنگاه باید گفت که در انعکاس خود گرفتار آمده‌ایم. در تالار آیینه‌ای بی‌انتها حبس شده‌ایم. نارسیس اولین کسی بود که به‌دلیل نگاه کردن به بازتاب خودش، جان داد.

مکان اوگیلین^{*} می‌گوید: آیینه‌ها ترسناک‌ترین چیزهایی هستند که در خانه نگه می‌داریم. در تمام فرهنگ‌های بشری، باورهای خرافی گوناگونی درباره آیینه‌ها وجود دارد. شاید دلیلش این است که ما وحشت‌انگیز‌ترین چیزی که در زندگی‌مان می‌سازیم را در آن می‌بینیم: خودمان را. هرچه در عکس‌های آلبوم خانوادگی مهربان و آرامیم، حلولی آیینه شکلک‌های دیوانه‌وار در می‌آوریم، انگار هیولا‌یی که در وجود‌مان مستسته، از طریق آیینه است که خودش را نشان می‌دهد. این ترس‌ها امروز بیشتر از همیشه هم شده‌اند، چون همه‌مان در تالار آیینه‌ای بی‌انتها حبس شده‌ایم: اینترنت.

خُردگتوهای فرهنگی، آن‌هم در عصر جهانی شدن، همه‌جا در حال شکل گرفتن است. فرقی نمی‌کند لیبرال باشند یا محافظه‌کار، خداباور باشند یا خداناباور، ثروتمند باشند یا فقیر. حباب‌های گروه‌اندیشی یا گتوهای رسانه‌ای، ما را به درون دایره می‌کشانند. در محاصره تصویر خود قرار می‌گیریم.